

Územný plán zóny Cvernovka v mestskej časti Bratislava - Ružinov

časť Prieskumy a Rozbory

Tabuľková časť

1. Výmera riešeného územia, podiel jednotlivých plôch.
2. Axonometria s objektami stav rok 2012, rok 2014
3. Schémy vývoja zástavby územia v 20. storočí až po súčasnosť
4. Rozsah zelene - ortofoto snímka riešeného územia
5. Popis stavebno-technického stavu jednotlivých budov.
6. Súpis vydaných povolení na asanáciu.

Cvernovka- Schémy vývoja areálu- komentár.

Cvernovka je typickým príkladom urbanizmu konca 19.storočia- založenie továrne mimo Intravilánu sídla a postupné dopĺňanie budov s rôznymi funkciami. Továreň sa formovala popri procese veľkovýroby- v prípade Cvernovky textilnej, funkčne na prevádzkovo integrovaný súbor budov, priemyselný areál. Kvalitu urbanistickú, stavebnú a historickú je preto potrebné posudzovať z hľadiska celku, komplexu.

Bratislava žiaľ nemala pri vstupe do éry živelného kapitalizmu po roku 1990 vôbec zmapované priemyselné areály. Tak sa stalo, že 90% areálov, ktoré sa dostali temer do centra mesta a záujmu developerov, boli zrovnané so zemou, kompletne asanované. Cvernovka je čosi medzi: najväčšie budovy – okrem pamiatkovo chránenej výrobné budovy boli v tomto developerskom ošiali asanované a obal, budovy výrobné aj nevýrobné po obvode riešeného územia ostali.

Textilky v Európe i Cvernovka obsahujú vzácne budovy so železobetónovým skeletom. Budovy variabilné a vhodné na premenu aj v dnešnom období. Popri ulici Svätoplukova ostali dve- 1. výrobná budova- NKP a 2. Etážová budova- jej klon z roku 1963 / má vydané povolenie na asanáciu/. Určite použiteľné pre ďalší život sú aj ďalšie budovy- administratíva na Párickovej a administratíva na Košickej, budova školy na Svätoplukovej po rekonštrukcii tiež.

Cvernovka bola postupne dobudovaná v období rokov 1900-1950 ako mesto v meste: Zložitý areál s mnohými funkciami, nielen výrobou. Boli tu aj plochy pre šport, bývanie zamestnancov... Výrazná bola zmena v polovici 50.rokov XX. storočia- dostavba okolitých nezastavaných území- sídlisko 500 bytov, nový tvar Dullovho námestia, ešte v 60. rokoch sa továreň rozrastala- nová výrobná budova- etážová /1964/, budova dokončovne /1970/ a jedáleň zamestnancov /1961/ a vedľajšia ubytovňa /1961/. Pri najstaršom výrobnom objekte vznikla prístavba Hygienických zariadení /1965/, /,elektrozvodňa bola prestavaná už skôr /1953/

Menej sa spomína posledné vývojové obdobie, kedy bola formovaná tvár areálu k ulici Párickova: Administratíva a dvojpodlažná vybavenosť z 90.rokov.Blok dotvorili budova administratívy na Košickej /1978/ a budova strednej školy na Svätoplukovej /1976/. Výrobnú funkciu doplnil sklad odpadu/1988/, Výrobná budova na Párickovej /1990/

Areál Cvernovky dnes vykazuje z hľadiska urbanizmu znaky torzálneho súboru s rôznorodou kvalitou i hodnotou jednotlivých budov. Dodnes u nás prevláda názor, že industriálna architektúra je tvorená väčšou budovami strohého utilitárneho vzhľadu s minimálnou historicko-umeleckou hodnotou. Cvernovka ako areál, súbor rôznorodých budov však má významnú hodnotu znakovú- je dôležitá pre pochopenie identity miesta, aj celého mesta. Ved' do roku 2003 tu prebiehala textilná výroba v pôvodných objektoch.

Minimom, ktoré by bolo vhodné pri prestavbe tohto územia dosiahnuť je zachovanie kontinuity. Vrátiť sa k princípu budovania mesta v meste, dodržať merítka ponechaných budov. Vedľa, za ulicou Svätoplukovou sa rodí nová mega stavba s úplne inými proporciami - nová Autobusová stanica. Riešené územie by malo nadviazať na zástavbu severne- sídlisko 500 bytov a východne- zóna Nivy po ul. Miletičovu. Vytvoriť nový hybrid- polyfunkčný súbor už bez výroby, ale s množstvom nových funkcií a budov, sčasti zrekonštruovaných.